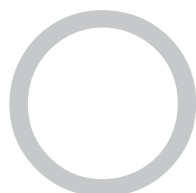

INTEGRACJA SZTUKI I TECHNIKI NA PRZYKŁADZIE WYSPY OŁOWIANKI W GDAŃSKU

DOI: 10.37660/integr.2020.6.2.7

biecnie dążenie do zrównoważonego rozwoju jest celem i troską mieszkańców polskich miast. Przykładem jest również Gdańsk. Miasto stara się znaleźć w czołówce polskich ośrodków kulturalnych, organizujących spotkania, debaty, konferencje, jak również implementujących nowatorskie rozwiązania. Jest to szczególnie trudne, gdyż sercem miasta jest zabytkowy kompleks Głównego i Starego Miasta, którego siatkę ulic wytyczono w połowie XIV wieku. Cały kompleks objęty jest ścisłą ochroną konserwatorską, a substancja budowlana wymaga specjalnych zabiegów ochronnych. Ciekawym przykładem udanego podejścia do rewitalizacji fragmentów miasta zabytkowego jest wieloetapowa rewitalizacja wyspy Ołowianki. Projekt ten był owocem regionalnej i lokalnej polityki przestrzennej, zawartej w dokumentach planistycznych. Przedsięwzięcia były finansowane ze środków europejskich, narodowych i samorządowych. Wsparciem były też środki prywatne¹.

WYSPA OŁOWIANKA W UJĘCIU HISTORYCZNYM

Pierwotnie były to rozlewiska i mielizny Motławy. W czasach krzyżackich zostały zagospodarowane tereny gospodarcze zamku zwane Szafarnią. Na skutek przekopania w 1576 r. Kanału na Stępcie fragment lądu oddzielony od Szafarni stał się wyspą. Znajdowały się tutaj składy ołowiu, stąd nazwa Ołowianka. Potem teren wykorzystywano na składy drewna. W drugiej połowie XIX wieku w północnej części wyspy wzniesiono charakterystyczny budynek przepompowni ścieków. Pod koniec XIX wieku rozpoczęła na wyspie działalność elektrownia miejska (po 1945 r. elektrociepłownia,

Rys. 1. Filharmonia Gdańska, lato 2019 (fot. autorka)

Fig. 1. Polish Baltic Philharmonic, summer 2019 (photo by author)

dr inż. architekt Monika Trojanowska, <https://orcid.org/0000-0001-8168-0746>, Katedra Architektury i Urbanistyki, Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska, Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy

¹ D. Kamrowska-Załużska, 2009. Odnowa przestrzeni miejskiej wspomagana przez finansowe i organizacyjne instrumenty UE na przykładzie Gdańskiego Centrum Muzyczno-Kongresowego. [W:] P. Lorens, J. Martyniuk-Pęczek, Wybrane zagadnienia rewitalizacji miast, Wydawnictwo Urbanista, s. 205.

zamknięta w 1996 r.). Budynki techniczne i towarzyszące elektrowni osiedle mieszkalne zaprojektowano i wybudowano w stylu neogotyckim. Do kompleksu doprowadzono linię kolejową. W 1945 r. zabudowania na wyspie nie były poważnie zniszczone i jeszcze w tym samym roku ponownie uruchomiono wytwarzanie prądu elektrycznego². Jednakże problemem była lokalizacja obiektu, który trudno było rozbudowywać i modernizować. Obiekt z czasem stał się nieopłacalny. W 1989 r. budynki elektrowni przekazano Filharmonii Bałtyckiej (rys. 1). Proces rewitalizacji rozpoczął się w 1996 r. W 2017 r. uruchomiono zwodzoną kładkę łączącą wyspę z Głównym Miastem.

FILHARMONIA GDAŃSKA JAKO PRZYKŁAD REWITALIZACJI OBIEKTU PRZEMYSŁOWEGO

Elektrownia na Ołowiance to potężny kompleks utrzymany w stylu neogotyckim, zbudowany według koncepcji profesora Kittlera z Darmstadt. Sama elektrownia była dziełem firmy Siemens & Halske z Berlina. Na owe czasy był to bardzo nowoczesny zakład produkcyjny³.

Filharmonia Bałtycka przebudowała i dostosowała obiekt do nowych wymagań z dużym wyczuciem dla zabytkowej substancji (rys. 2). Zachowano elewację neogotycką zdobioną rozetami, flankami, wieżyczkami i dwiema basztami. Była to nowatorska w skali kraju rewitalizacja terenu poprzemysłowego. Została uhonorowana nagrodą Modernizacja Roku 2002. Obiekt jest wpisany do rejestru zabytków⁴.

Autorem projektu przebudowy i adaptacji był architekt Marcin Kozikowski z zespołem z pracowni Kozikowski Design. Zlecenie obejmowało przeprowadzenie szczegółowych badań istniejącej struktury, opracowanie projektu adaptacji całego obiektu, renowację fasad oraz zagospodarowanie terenu z wprowadzeniem zieleni. Inwestycja realizowana w latach 1998–2005 została sfinansowana z funduszy unijnych

i środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego.

Nowo powstałe Centrum Muzyczno-Kongresowe na Ołowiance dysponuje salą koncertową na 1100 miejsc, kameralną (180 miejsc) oraz jazzową (200 miejsc) i dębową (100 miejsc). W centrum funkcjonuje także studio nagrań i galeria sztuk plastycznych we foyer (sala wystawowa, 808 m²). W kompleksie znajduje się również hotel (60 miejsc) w Spichlerzu Królewskim⁵.

Główna sala koncertowa ma doskonałą akustykę. Jest to zasługa Witolda Straszewicza i Ewy Więckowskiej-Kosmali. Projekt aku-

Rys. 2. Filharmonia Gdańska, lato 2019 (fot. autorka)

Fig. 2. Polish Baltic Philharmonic, summer 2019 (photo by author)

² Encyklopedia Gdańska, <https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=O%C5%81OWIANKA> (dostęp: wrzesień 2019).

³ <http://forum.dawnygdansk.pl/viewtopic.php?t=3792> (dostęp: sierpień 2019).

⁴ Rejestr zabytków, https://www.nid.pl/pl/Informacje_ogolne/Zabytki_w_Polsce/rejestr-zabytkow/zestawienia-zabytkow-nieruchomych/POM-rej.pdf (dostęp: wrzesień 2019).

⁵ <https://www.filharmonia.gda.pl/pl/65-lat-filharmonii/tak-to-sie-zaczelo> (dostęp: sierpień 2019).

styczny zakładał specjalnie zaprojektowane ruchome ekrany podsufitowe oraz materiały wykończeniowe, które pozwalają na dowolną konfigurację akustyki, czyli wielofunkcyjność sali. Estrada w sali koncertowej ma zmienny układ, który umożliwia dostosowanie zarówno sceny, jak i widowni do różnych potrzeb. W sali głównej znajdują się 91-głosowe organy o 4 manuałach i klawiaturze pedałowej z Lozanny.

Założenia adaptacji obiektu na potrzeby Filharmonii

Podstawowym założeniem adaptacji było zachowanie bryły obiektu w formie możliwie zbliżonej do przebudowanej na początku dwudziestego wieku. Dlatego zdecydowano o wyburzeniu późniejszych nadbudówek. Planowano dokonanie jedynie niezbędnych zmian wynikających z nowej funkcji, tak by nie naruszać ogólnego wyrazu architektonicznego budynku. Wszystkie elewacje zostały poddane renowacji i zachowane. Wyburzono część substancji wewnętrznej, aby pomieścić nową konstrukcję sali koncertowej. Wiele historycznych elementów ścian, sufitów, pokrycia dachowego, posadzki i stolarki było zniszczonych. Musiały zostać usunięte i zaprojektowano nowe. Niektóre elementy konstrukcyjne musiały być usunięte ze względu na nową funkcję obiektu. Jednoprzestrzenne hale podzielono stropami i ścianami, aby stworzyć sale koncertowe o wymaganych właściwościach akustycznych. Potrzebne było wzmocnienie fundamentów i posadowienie nowych elementów konstrukcyjnych. W pogłębionych piwnicach wykonano wanny żelbetowe, których płyta denna stanowi oczep dla mikropali. Na mikropalach posadowiono wszystkie nowe elementy konstrukcyjne budynku. Stworzono układ sztywnych płyt poziomych, tarcz ściennych i słupów. W związku z wysokim poziomem wód gruntowych wanny żelbetowe piwnic zostały dodatkowo zabezpieczone izolacją przeciwwodną, a istniejące ściany fundamentowe za pomocą membran izolacyjnych⁶.

Wytyczne konserwatorskie zalecały pozostawienie najważniejszych elementów charakteryzujących formę obiektu, takich jak: rozczłonkowanie bryły, charakterystyczne detale, proporcje kwater okiennych. W pracach adaptacyjnych wykorzystano cegłę i kształtki rozbiórkowe. Starą cegłę czyszczono metodą piaskowania, a nową dobrano tak, by pasowała do istniejącej. Nowe fragmenty gzymsów wykonano z piaskowca, a blendy w szczytach i nadprożach okien wypełniono tynkiem renowacyjnym. Architekturę elewacji pozostawiono bez zmian, dodatkowo odtwarzając charakterystyczne elementy detalu architektonicznego, takie jak m.in.: kute elementy naśladujące kotwy, opaski okienne z profilowanej cegły oraz pas muru z cegły układanej „w jodełkę” (rys. 3).

Rys. 3. Fasada Filharmonii, zima 2020 (fot. autorka)

Fig. 3. Façade of Baltic Philharmonic, winter 2020 (photo by author)

⁶ <https://www.muratorplus.pl/technika/konstrukcje/gdanska-elektrownia-aa-AbG6-eRCx-2yXb.html> (dostęp: sierpień 2019).

SCENA PLENEROWA FILHARMONII BAŁTYCKIEJ JAKO PRZYKŁAD AKTYWIZACJI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Scena plenerowa powstała w ekspresowym tempie w drugiej połowie 1997 roku. Miała stanowić pierwszy element aktywizujący przestrzeń publiczną przed zrujnowanym kompleksem elektrociepłowni. Amfiteatr miał być pierwszym wi-

Rys. 4. Scena plenerowa Filharmonii Bałtyckiej lato 2019 (fot. autorka)

Fig. 4. Open air theatre of Baltic Philharmonic, summer 2019 (photo by author)

docznym w przestrzeni znakiem nowej filharmonii. Został zlokalizowany od strony Motławy, na wysokości Targu Rybnego. W ten sposób cała przestrzeń publiczna po stronie Głównego i Starego Miasta: Długie Pobrzeże, Targ Rybny i przylegające ulice stały się przestrzenią dla publiczności. Dzięki scenie plenerowej nowa Filharmonia Bałtycka mogła od razu organizować pierwsze koncerty, jeszcze przed rozpoczęciem prac adaptacyjnych (rys. 4).

Projekt sceny plenerowej powstawał jednocześnie z projektem koncepcyjnym przebudowy elektrociepłowni na filharmonię. Dzisiaj można by porównać proces powstawania sceny do systemu: zaprojektuj i wybuduj.

Projekt sceny plenerowej powstawał jednocześnie z projektem koncepcyjnym przebudowy elek-

trociepłowni na filharmonię. Dzisiaj można by porównać proces powstawania sceny do systemu: zaprojektuj i wybuduj. Budowy sceny w ciągu zaledwie około 4 miesięcy podjęła się firma budowlana Stalbet-Projekt z Braniewa wraz z zespołem gdańskich projektantów w składzie Krzysztof Wąchalski, Andrzej Romanowski i Jerzy Biliński⁷. Elementy stalowe konstrukcji były jednocześnie projektowane i wykonywane w wytwórni konstrukcji stalowych. Na końcu pokryto konstrukcję zadaszeniem z poliwęglanu. W 1999 r. projekt amfiteatru Filharmonii Bałtyckiej został nominowany w Ogólnopolskim Konkursie Architektonicznym „Życie w Architekturze». Forma architektoniczna amfiteatru nawiązuje do żaglowca. Jest to aluzja do historii Gdańska jako miasta portowego. Po zbudowaniu amfiteatru odbywały się w nim przez kilka lat koncerty. Obecnie wykorzystywany jest kilka razy w ciągu sezonu letniego.

KŁADKA NA OŁOWIANCE JAKO PRZYKŁAD UDOSTĘPNIANIA PRZESTRZENI PUBLICZNYCH

Do czasu wybudowania kładki na Ołowiankę dostęp do wyspy był utrudniony i problem połączenia komunikacyjnego obszaru rewitalizacji z miastem nie został rozwiązany⁸. Jediną możliwą drogą było przejście dookoła mostem na Stągiewnej przez Wyspę Spichrzów, nabrzeżem od strony Długich Ogrodów i potem kładką obok spichlerzy Centralnego Muzeum Morskiego. Innym wariantem

⁷ <https://historia.trojmiasto.pl/Historia-amfiteatru-przy-Filharmonii-Baltyckiej-n117175.html#tri> (dostęp: sierpień 2019).

⁸ D. Kamrowska-Załuska, 2009. Odnowa przestrzeni miejskiej wspomagana przez finansowe i organizacyjne instrumenty UE na przykładzie Gdańskiego Centrum Muzyczno-Kongresowego. [W:] P. Lorens, J. Martyniuk-Pęczek, Wybrane zagadnienia rewitalizacji miast, Wydawnictwo Urbanista.

była przeprawa promem Centralnego Muzeum Morskiego, który kursuje regularnie między Muzeum a Żurawiem. Tymczasem tradycje kładki łączącej Długie Pobrzeże z Ołowianką sięgają jeszcze średniowiecza. W czasach krzyżackich kładka łączyła Zamek z Szafarnią. Potem pozostało jedynie połączenie promowe. Na początku XXI wieku powróciła idea budowy zwodzonego mostu dla pieszych, który pozwoliłby na udostępnienie tej części miasta szerszemu kręgowi mieszkańców i turystów. W 2012 roku miasto zorganizowało międzynarodowy konkurs na koncepcję architektoniczno-techniczną zwodzonej kładki pieszej nad Motławą w centrum Gdańska. Wpłynęło 68 prac, spośród których 47 spełniało wymogi formalne. Jury wybrało pracę słoweńskiej pracowni Ponting z Mariboru⁹.

Jurorzy docenili rozsądne połączenie walorów estetycznych z funkcjami techniczno-użytkowymi. Pracę słoweńskiej pracowni uznano za „ponadczasową, nieagresywną, neutralną formę, niekonkurującą z zabytkową sylwetą miasta”¹⁰. Koszt budowy kładki wyniósł 7,65 milionów złotych. Zamawiającym była Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańsk, wykonawcą firma Intercor. Obiekt ma 70,5 m długości i szerokość całkowitą od 6,76 do 10,56 m. Rozpiętość skrzydła zwodzonego wynosi 40,5 m. Czas otwierania oraz zamykania przęsła zwodzonego ma trwać 2 minuty¹¹. Maksymalne nachylenie kładki wynosi 6 stopni, co czyni ją uniwersalnie dostępną dla osób niepełnosprawnych. Kładkę otwarto dla pieszych w 2017 r.

Po dwóch latach funkcjonowania można ocenić, że ta inwestycja przyczyniła się do ożywienia przestrzeni publicznej wyspy Ołowianki. Wyspa stała się nowym celem spacerów, chętnie odwiedzanym przez mieszkańców. Obok kładki powstał nowy skwer, gdzie można odpocząć, podziwiając niedostępną dotąd panoramę Głównego Miasta. Obok kładki znajduje się też koło karuzeli, która stanowi od kilku lat atrakcję centrum Gdańska. Głosy zwolenników koła równoważą się z postawą przeciwników wprowadzania w tkankę zabytkową tego typu atrakcji. Dzisiaj trudno nazwać tę przestrzeń opuszczoną czy zapomnianą.

Rys. 5. Kładka na Ołowiankę (fot. autorka)

Fig. 5. Draw Footbridge over the Motława River (photo by author)

⁹ <http://www.ponting.si/sl/razno/natecaji/dvizni-most-v-gdansk> (dostęp: sierpień 2019); <https://www.transport-publiczny.pl/wiadomosci/startuje-budowa-kladki-na-olowianke-w-gdansk-52106.html> (dostęp: sierpień 2019); <https://www.transport-publiczny.pl/wiadomosci/startuje-budowa-kladki-na-olowianke-w-gdansk-52106.html> (dostęp: sierpień 2019).

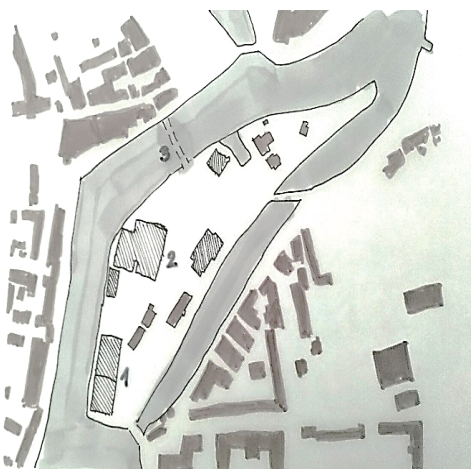
¹⁰ <https://www.trojmiasto.pl/wiadomosci/Ruszyla-budowa-kladki-na-Olowianke-n103517.html#tri> (dostęp: sierpień 2019).

¹¹ <https://www.trojmiasto.pl/wiadomosci/Ruszyla-budowa-kladki-na-Olowianke-n103517.html#tri> (dostęp: sierpień 2019).

DALSZE PLANY AKTYWIZACJI WYSPY I BEZPOŚREDNIEGO OTOCZENIA

Odbudowane spichlerze na południowym cyplu wyspy należą dzisiaj do Centralnego Muzeum Morskiego (rys. 6). Od 1989 roku muzeum przejmowało odrestaurowane spichrze: „Panna”, „Miedź” i „Oliwski”. Muzeum przejęło też dwa odbudowane przylegające do nich spichlerze „Mała” i „Duża Dąbrowa”. Po roku 2000 pięć spichrzów na Ołowiance służy jako główny budynek Muzeum.

Filharmonia Bałtycka ma dalsze plany dotyczące wyspy Ołowianki. Planuje m.in. gruntowny remont dawnej nastawni. Zostaną tam przeniesione biura Filharmonii.

LEGENDA

- 1 – Narodowe Muzeum Morskie w Gdańsku
- 2 – Filharmonia Bałtycka
- 3 – Kładka na Ołowiankę

Rys. 6. Zabudowa Wyspy Ołowianka (opracowanie własne)

Fig. 6. Buildings on Ołowianka Island (own study)

Zaplanowana jest też budowa sali na ok. 300 osób, gdzie będą próby orkiestry symfonicznej. Zwolnione miejsca w budynku głównym będą służyć muzykom do prób indywidualnych. Zostaną też zaadoptowane na potrzeby centrum muzyczno-kongresowego. Zaplanowany jest też remont budynku naprzeciwko spichlerza, dzisiaj Hotelu Królewskiego. Będzie to również obiekt hotelowy.

Na sąsiadującej z Ołowianką Wyspie Spichrzów powstaje w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego nowoczesny kompleks handlowo-mieszkaniowo-usługowy o łącznej powierzchni użytkowej około 60 tys. mkw. Kompleks składa się z hotelu i budynku mieszkaniowo-apartamentowego. Fragmenty spichlerzy, które zachowano, będą rejestry zabytków, jednakże nowy kompleks to połączenie nowego ze starym ze znaczną przewagą nowej substancji o konstrukcji żelbetowej.

Budowana jest również nowa kładka, która połączy Główne Miasto z Wyspą Spichrzów na wysokości ul. św. Ducha. Ta inwestycja również jest realizowana w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego przez spółkę Granaria Development Gdańsk, która zabudowuje północny cypel gdańskiej Wyspy Spichrzów. Kładka będzie liczyć 57 metrów długości i 4,5 metra szerokości. W przeciwieństwie do zwanego mo-

Rys. 7. Budowa nowej kładki, zima 2020 (fot. autorka)

Fig. 7. Construction of a new footbridge over the Motława River, winter 2020 (photo by author)

stu łączącego Stare Miasto z wyspą Ołowianka ten obiekt będzie obrotowy (rys. 7). Planowana jest też przebudowa mostu Stągiewnego, łączącego ul. Długą z Wyspą Spichrzów i Długimi Ogrodami na most zwodzony.

PODSUMOWANIE

Rewitalizacja Wyspy Ołowianki jest unikatowym w polskiej skali przykładem dostosowania większego obszaru tkanki miejskiej do odmiennych zadań¹². Teren przemysłowy, który był wymieniany jako obszar problemowy Śródmieścia Gdańska¹³, został zaadoptowany na funkcje rekreacyjne, kulturalne, muzealne, hotelowe i towarzyszące. Jest to znakomity przykład przywracania miejskiego życia w przestrzeń poprzemysłową. Obserwacja zachowań pieszych w okresie letnim wskazuje na bardzo dużą popularność wyspy Ołowianki. Wyspa stała się celem spacerów, a obiekty Filharmonii i Centralnego Muzeum Morskiego stanowią nowy, atrakcyjny punkt na turystycznej i kulturalnej mapie Gdańska i województwa pomorskiego. Można zaryzykować stwierdzenie, że Wyspa Ołowianka tętni nowym życiem. Główny cel działań rewitalizacji został osiągnięty. Jest to rewitalizacja ekologiczna. Wypromowano aktywny sposób poruszania się pieszo. Po prostu dojazd samochodem do atrakcji na wyspie stał się nieoptymalny, a spacer może być przyjemny. Poprawa dostępności wpłynęła na poprawę postrzegania tego fragmentu miasta w świadomości społecznej. Znacznie łatwiej jest obecnie zorganizować na terenie wyspy imprezę masową, np. zlot kibiców w 2019 roku czy konferencję w centrum konferencyjno-szkoleniowym filharmonii. Kompleksowo podjęty proces rewitalizacji wyspy przyczynił się do poprawy aspektów estetycznych, technicznych, społecznych i ekonomicznych tej przestrzeni miasta.

LITERATURA

- [1] Encyklopedia Gdańska, <https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=O%C5%81OWIANKA> (dostęp: wrzesień 2019).
- [2] Jarczewski W. (red.), 2009. Przestrzenne aspekty rewitalizacji –śródmieścia, blokowiska, tereny poprzemysłowe, pokolejowe i powojkowe, Instytut Rozwoju Miast.
- [3] Kamrowska-Załuska D., 2009. Odnowa przestrzeni miejskiej wspomagana przez finansowe i organizacyjne instrumenty UE na przykładzie Gdańskiego Centrum Muzyczno-Kongresowego. [W:] P. Lorens, J. Martyniuk-Pęczek, Wybrane zagadnienia rewitalizacji miast, Wydawnictwo Urbanista.
- [4] Morawska A., Michalski T., 2017. Obszary problemowe Śródmieścia Gdańska. Katedra Geografii Rozwoju Regionalnego, Uniwersytet Gdański, Wydawnictwo Bernardinum Sp. z o.o., Pelplin.
- [5] Rejestr zabytków, https://www.nid.pl/pl/Informacje_ogolne/Zabytki_w_Polsce/rejestr-zabytkow/zestawienia-zabytkow-nieruchomych/POM-rej.pdf (dostęp: wrzesień 2019).

Zasoby internetowe

- [6] <http://www.planergia.pl/post/zrownowazone-miasta-w-polsce-577> (dostęp: sierpień 2019).
- [7] <http://forum.dawnygdansk.pl/viewtopic.php?t=3792> (dostęp: sierpień 2019).

¹² W. Jarczewski (red.), 2009. Przestrzenne aspekty rewitalizacji – śródmieścia, blokowiska, tereny poprzemysłowe, pokolejowe i powojkowe. Instytut Rozwoju Miast.

¹³ A. Morawska, T. Michalski, 2017. Obszary problemowe Śródmieścia Gdańska. Katedra Geografii Rozwoju Regionalnego, Uniwersytet Gdański, Wydawnictwo Bernardinum Sp. z o.o., Pelplin.

- [8] <https://www.filharmonia.gda.pl/pl/65-lat-filharmonii/tak-to-sie-zaczelo> (dostęp: sierpień 2019).
- [9] <https://www.muratorplus.pl/technika/konstrukcje/gdanska-elektrownia-aa-AbG6-eRCx-2yXb.html> (dostęp: sierpień 2019).
- [10] <http://forum.dawnygdansk.pl/viewtopic.php?t=3792> (dostęp: sierpień 2019).
- [11] <https://static2.s-trojmiasto.pl/zdaj/c/n/1/186/1200x800/186889.jpg> (dostęp: sierpień 2019).
- [12] <https://historia.trojmiasto.pl/Historia-amfiteatru-przy-Filharmonii-Baltyckiej-n117175.html#tri> (dostęp: sierpień 2019).
- [13] <https://www.trojmiasto.pl/wiadomosci/Ruszyla-budowa-kladki-na-Olowianke-n103517.html#tri> (dostęp: sierpień 2019).
- [14] <http://www.kulinski.navsim.pl/art.php?id=2103&page=30> (dostęp: sierpień 2019).
- [15] <https://www.tvn24.pl/pomorze,42/tak-bedzie-wygladala-zwodzona-kladka-nad-motlawa,287749.html> (dostęp: sierpień 2019).
- [16] <http://www.ponting.si/sl/razno/natecaji/dvizni-most-v-gdansk> (dostęp: sierpień 2019).
- [17] <https://www.gdansk.pl/wiadomosci/kladka-na-wyspe-spichrzow-pod-koniec-miesiaca-na-motlawie-pojawi-sie-niemal-gotowa-konstrukcja,a,145214> (dostęp: sierpień 2019).
- [18] <https://www.transport-publiczny.pl/wiadomosci/startuje-budowa-kladki-na-olowianke-w-gdansk-52106.html> (dostęp: sierpień 2019).

INTEGRACJA SZTUKI I TECHNIKI NA PRZYKŁADZIE WYSPY OŁOWIANKI W GDAŃSKU

STRESZCZENIE. Miasto Gdańsk zawsze miało ambicje. Dziś największą ambicją jest być miastem ekologicznym. Można zaobserwować liczne wysiłki, aby osiągnąć ten cel. Jednym z ciekawych przykładów jest historia wyspy Ołowianki w samym sercu historycznego Głównego Miasta. Na wyspie znajduje się ograniczona liczba budynków. Jednak każdy z nich ma interesującą historię. Filharmonia Gdańska zajmuje dawną XIX-wieczną ciepłownię. Rewitalizację tego obiektu można uznać za udaną. W 1997 r. do obiektu dodano zewnętrzną scenę plenerową, a w 2017 r. ukończono zwodzoną kładkę, aby ułatwić dostęp pieszych na wyspę. W opracowaniu przedstawiono te wysiłki i ich wpływ na architekturę wyspy, projektowanie przestrzeni publicznych i zrównoważony rozwój.

Słowa kluczowe: rewitalizacja, Wyspa Ołowianka, ekomiasto

INTEGRATION OF ART AND TECHNOLOGY. EXAMPLE OF OŁOWIANKA ISLAND IN GDAŃSK

SUMMARY. The city of Gdańsk always had ambition. Today the most important ambition is to become a smart eco-city. We can observe numerous efforts to achieve that goal. One of the interesting examples is the story of Ołowianka Island in the heart of the historic main city. The Island hosts a limited number of buildings. However, each of them offers an interesting story. The philharmonic of Gdańsk occupies a former XIX century heating plant. The revitalization was successful and in 1997 the exterior open-air stage was added. In 2017 an operable footbridge was finished to facilitate pedestrian access to the Island. This paper discusses those efforts and their effect on the Island architecture, public spaces design, and sustainability.

Key words: revitalization, Ołowianka Island, eco-city